

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.I.538/2022/5.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Gimesi Ágnes, a tanács elnöke

Dr. Kardos Andrea, előadó bíró

Dr. Schmidt Péter bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2022. november 8.

Az ügy tárgya: hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmények

Terhelt(ek): terhelt1 és társai (terhelt1 I. rendű terhelt)

Elsőfok: Gyulai Törvényszék 14.B.372/2014/251., ítélet, tárgyalás,
2017. február 28.

Másodfok: Szegedi Ítéltábla Bf.II.380/2017/17., végzés, nyilvános ülés,
2018. március 8.

Az indítvány előterjesztője: terhelt I. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmények miatt terhelt I. és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben terhelt I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálv a Gyulai Törvényszék 14.B.372/2014/251. számú ítéletét és a Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.II.380/2017/17. számú végzését terhelt I. rendű terhelt vonatkozásában hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

[1] **I.** A Gyulai Törvényszék a 2017. február 28. napján meghozott 14.B.372/2014/251. számú ítéletében terhelt I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki 160 rendbeli közokirat-hamisítás büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 342. § (1) bekezdés c) pont]. Ezért öt halmazati büntetésül 1 év 10 hónap börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre és 2 év állatorvosi foglalkozástól eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 4 év próbaidőre felfüggesztette. A végrehajtás elrendelése esetére rendelkezett az I. rendű terhelt által előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, valamint a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról.

[2] Az I. rendű terheltet az ellene 5 rendbeli folytatólagosan elkövetett hivatali visszaélés büntette [Btk. 305. § a) pont] miatt emelt vád alól felmentette.

[3] Az ellentétes irányú fellebbezések alapján eljáró Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2018. március 8. napján meghozott Bf.II.380/2017/17. számú végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[4] **II. 1.** A bíróság jogerős, vádról rendelkező ügyszabó határozata ellen az I. rendű terhelt meghatalmazott védője felülvizsgálati indítványt terjesztett elő a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 648. § a) pontjában és a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjában meghatározott okból.

[5] Indokai szerint az I. rendű terhelttel szemben kiszabott 2 év állatorvosi foglalkozástól eltiltás büntetés törvénysértő, mivel az I. rendű terhelt a bűncselekményeket

nem az állatorvosi foglalkozás szabályainak megszegésével és nem a foglalkozása felhasználásával követte el.

[6] Hivatkozott a 18. számú BK véleményre, mely alapján a Btk. 52. § (1) bekezdés a) pontja szerinti a foglalkozástól eltiltás akkor szabható ki, hogy ha a foglalkozás eszköze a bűncselekménynek, amennyiben azonban az elkövetéshez nem volt szükség a foglalkozás felhasználására, illetve arra ténylegesen nem került sor, akkor e büntetés kiszabására nincs alap.

[7] Kifejtette, hogy terhelt I. rendű terhelt magánállatorvosi, illetve az ENAR felelősi tevékenysége élesen elvált egymástól, az egyik tevékenység ellátása nem feltételezte a másik meglétét, emellett a tevékenységek jellegükben és földrajzilag is elkülönültek egymástól.

[8] Tévesnek tartotta azt az ítéleti megállapítást, miszerint az ENAR felelősi megbízatásnak feltétele volt az állatorvosi végzettség megléte. E tekintetben hivatkozott a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló 119/2007. (X.18.) FVM rendelet 2. § 8. pontjára, a szarvasmarha-fajok egyedeinek jelöléséről, valamint az Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 99/2002. (XI. 5.) FVM rendeletre, és a Magyar Állatorvosi Kamaráról, továbbá az állatorvosi szolgáltatói tevékenység végzéséről szóló 2012. évi CXXVII. tv. törvény 33. § (1) bekezdésére, melyek alapján a két tevékenység nem fedí le egymást.

[9] Utalt emellett a fegyelmi eljárás iratainak tartalmára, a szakértői vélemény megállapításaira, valamint tanú⁵⁴ tanú vallomására is, amely szerint az I. rendű terhelt az ENAR felelősi tevékenységét magánszemélyként végezte, mely nem volt összefüggésben a hatósági állatorvosi feladataival.

[10] Mindezek alapján álláspontja szerint az I. rendű terhelt által elkövetett bűncselekmények nem álltak kapcsolatban az állatorvosi tevékenységével, így vele szemben a foglalkozástól eltiltás büntetés kiszabására nem kerülhetett volna sor.

[11] Ezért az I. rendű terhelt védője azt indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet változtassa meg, és a kiszabott büntetést az állatorvosi foglalkozástól eltiltás mellőzésével enyhítse.

[12] 2. A Legfőbb Ügyészség a BF.600/2022/2. számú átiratában az I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

[13] Érvelése szerint a jogerős ítéletben megállapított irányadó tényállásból, valamint a 119/2007. (X.18.) FVM rendelet 2. § 8. és 14. pontjából, a 99/2002. (XI. 5.) FVM 6. § (2) bekezdéséből következően a jelen ügyben releváns, megyei körzetekbe sorolt szarvasmarha-tenyészetekben az ENAR-felelősi feladatkör ellátása állatorvosi tevékenységhez volt kötött. Ekként az I. rendű terhelt a szándékos bűncselekményt a foglalkozás nyújtotta lehetőség közvetlen kihasználásával követte el, így a foglalkozástól eltiltás kiszabásának a Btk. 52. § (1) bekezdés b) pontjában írt feltétele fennállt.

[14] Utalt arra is, hogy e törvényhely a foglalkozástól eltiltás kiszabását lehetővé teszi, így az bírói mérlegelés tárgya, mely felülvizsgálatot nem alapozi meg.

[15] Mindezek alapján a Gyulai Törvényszék 14.B.372/2014/251. számú ítéletének és a Szegedi Ítéletábrla mint másodfokú bíróság Bf.II.380/2017/17. számú végzésének hatályában fenntartására tett indítványt.

[16] 3. Az I. rendű terhelt védője a Legfőbb Ügyészség átiratára észrevételt nem tett.

[17] **III.** Az I. rendű terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa alaptalan.

[18] 1. A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, mely a Be. 648. §-a alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, kizárólag a Be. 649. §-ában tételesen felsorolt anyagi és eljárásjogi okok alapján terjeszthető elő. A felülvizsgálat a jogerős ítélet jogi – és nem ténybeli – hibájának orvoslására szolgál.

[19] A Be. 659. § (5) bekezdése szerint a Kúria a megtámadott határozatokat – a (6) bekezdés szerinti kivétellel – csak a felülvizsgálati indítványban megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül.

[20] Emellett a Kúria a megtámadott határozatokat a Be. 649. § (2) bekezdése alapján akkor is felülbírálja, ha az indítványt nem ebből az okból nyújtották be [Be. 659. § (6) bekezdés].

[21] A felülvizsgálat alapvető szabálya, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó [Be. 659. § (1) bekezdés]. A jogkövetkeztetések helyessége is kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható (BH 2004.102.).

[22] A Kúria az irányadó tényállás általános meghatározása körében hangsúlyozza, hogy a tényállás a másodfokú bíróság által tett kiegészítésekkel, helyesbítésekkel irányadó a felülvizsgálati eljárásban (EBH 2011.2385), továbbá a tényállás az ítélet egészében és tartalmilag vizsgálendő, ezért az irányadó tényálláshoz tartozónak kell tekinteni a jogerős határozat indokolása bármely részében szereplő minden ténymegállapítást, amely az elbírált bűncselekmény büntetőjogi megítélésénél jelentős (BH 2015.216.I., BH 2013.237., BH 2013.53., BH 2006.392.).

[23] A felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás támadhatatlan, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett. Ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható.

[24] Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, és ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a – minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül – kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.

[25] Ebből következően a védő indítványában hivatkozott igazságügyi szakértői vélemény, a fegyelmi eljárás iratai, valamint tanú⁵⁴ tanúvallomásának vizsgálatára, értékelésére és ennek alapján a jogerős ítéletben megállapított tényállástól eltérő tények megállapítására a felülvizsgálati eljárásban nem kerülhet sor. A felülvizsgálati indítvány e részében a tényállás meg nem engedett vitatásán alapul, ekként a Be. 650. § (2) bekezdésébe ütközik.

[26] 2. A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjának II. fordulata szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése felülvizsgálat tárgya lehet, ha a bíróság a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést. A kiszabott büntetés törvényessége tárgyában azonban csak akkor van helye e rendkívüli jogorvoslatnak, ha a kiszabott büntetés, illetve annak neme és mértéke a büntetőtörvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközik (BH 2012.239.).

[27] Törvénysértő büntetés címén felülvizsgálati ok az olyan anyagi jogi szabály megszegése, amely alkalmazását a büntetés meghatározása esetében a törvény az ítéldbíró számára korlátok közé szorítva biztosítja, és elvétése miatt az egyszerűsített felülvizsgálat (Be. XCIV. Fejezet) nem ad jogorvoslati lehetőséget. Ilyen esetben a büntetés nem illeszkedik a törvénybe, ilyen büntetést – illetve ilyen formában joghátrányt – a törvény nem ismer, nem tesz lehetővé (BH 2020.9.).

[28] Ilyen anyagi jogszabálysértést jelenthet az is, ha a bíróság nem veszi figyelembe az adott büntetési nem, a foglalkozástól eltiltás kiszabására vonatkozó szabályokat, és a törvény által lehetővé nem tett esetben szabja ki ezt a büntetést.

[29] A jogerős ítéletben alkalmazott, elbíráláskor hatályos Btk. 52. § (1) bekezdése alapján a foglalkozás gyakorlásától azt lehet eltiltani, aki a bűncselekményt:

a) szakképzettséget igénylő foglalkozása szabályainak megszegésével követi el, vagy

b) foglalkozásának felhasználásával, szándékosan követi el.

[30] Az ügydöntő határozat fellebbezési bíróság által pontosított jogi indokolásából az állapítható meg, hogy az I. rendű terhelttel szemben a foglalkozástól eltiltás kiszabására a Btk. 52. § (1) bekezdés b) pontja alapján került sor [Gyulai Törvényszék 14.B.372/2014/251. számú ítélet 82. oldal 3. bekezdés és Szegedi Ítéltábla Bf.II.380/2017/17. számú végzés 12. oldal 4-5. bekezdés].

[31] Helytállóan hivatkozott e körben a védő a foglalkozástól eltiltás alkalmazásáról szóló 18/2007. BK vélemény változatlanul irányadó megállapításaira, mely szerint a Btk. 52.

§ (1) bekezdés b) pontja szerinti foglalkozástól eltiltás előfeltétele az, hogy a foglalkozás felhasználásával kövessék el a szándékos bűncselekményt. A foglalkozásának felhasználásával kitétel lényegileg arra utal, hogy az elkövető a szándékos bűncselekmény véghezvitele során foglalkozását mintegy eszközül használta fel, a foglalkozás által adott lehetőséget vagy alkalmat közvetlenül kihasználta (EBH 2000.289.).

[32] A jogerős ítéletben megállapított tényállás lényege szerint az állatorvos foglalkozású Terhelt1 I. rendű terhelt 2006-2007. évtől kezdődően helység1 és helység2 településen magán állatorvosként, a hatósági állatorvosi tevékenységétől függetlenül ENAR-felelősi tevékenységet (119/2007. (X.18.) FVM rendelet 8. pont) is végzett a 99/2002. (XI. 5.) FVM rendelet 6. § (2) bekezdése szerinti megbízatás alapján.

[33] Terhelt1 I. rendű terhelt ENAR-felelősként (kapcsolattartó állatorvosként) került kapcsolatba a helység1i szarvasmarha-tenyésztő II. rendű, III. rendű, IV. rendű, V. rendű, VI. rendű, VII. rendű és VIII. rendű terheltekkel.

[34] E terheltek 2011. év folyamán, annak érdekében, hogy az ismeretlen körülmények között a tenyészetükbe került borjak számára marhalevelet és füljelzőt szerezzenek, valóltan ikerborjú ellések ENAR adatbázisba, mint közhiteles nyilvántartásba történő bejelentésekre bírták rá Terhelt1 I. rendű vádlottat, mint ENAR-felelős kapcsolattartó állatorvost [Gyulai Törvényszék 14.B.372/2014/251. számú ítélet 11. oldal 5. bekezdésétől a 21. oldal utolsó soráig].

[35] A Kúria megállapította, hogy az irányadó tényállás egyértelműen tartalmazza az I. rendű terhelt büntető törvénybe ütköző magatartásának leírását, köztük azokat a tényeket is, amelyek alapján az a következtetés vonható le, hogy az I. rendű terhelt a bűncselekményeket az állatorvosi foglalkozásának felhasználásával valósította meg.

[36] A sérelmezett büntetés kiszabásának törvényessége kapcsán a jogerős ítéletben rögzített tényállásban feltüntetett jogszabályi rendelkezések az irányadók, ebbe a körbe azonban nem tartozik bele az I. rendű terhelt védője által hivatkozott, a bűncselekmények elkövetésekor hatályba még nem is lépett Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltatói tevékenység végzéséről szóló 2012. évi CXXVII. tv. törvény 33. § (1) bekezdésének szabályozása állatorvosi tevékenység végzésének kereteiről.

[37] A tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről szóló 119/2007. (X.18.) FVM rendelet 2. § 8. pontjának meghatározása szerint ENAR-felelős a tenyészetekben az állatok jelölésének végrehajtásáért és a számára előírt ENAR feladatok ellátásáért felelős személy, aki a megyei körzetekbe sorolt tenyészetekben a megyei állategészségügyi hatóság által kijelölt körzeti kapcsolattartó állatorvos, önálló tenyészetekben pedig az állattartó vagy megbízottja.

[38] A jelen ügyre vonatkozóan releváns részletszabályokat tartalmazó szarvasmarha-fajok egyedeinek jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről szóló 99/2002. (XI. 5.) FVM rendelet 2. § 5. pontja szerint a szarvasmarha ENAR a szarvasmarha-fajok egyedeinek azonosítási és nyilvántartási rendszere, ami

kapcsolódik a tenyészetek nyilvántartásához, biztosítja az állatok nyomon követését, továbbá alapját képezi az érintett szakterületek nyilvántartási rendszerének.

[39] E rendelet 6. § (2) bekezdése alapján a megyei körzetbe való sorolás esetén az ENAR működtetésével kapcsolatos feladatokat kizárólag az illetékes megyei állategészségügyi hatóság által kijelölt, illetve megbízott állatorvos végezheti, a működésére meghatározott területen. A rendelet 9. § (1) bekezdésének a) pontja emellett azt is tartalmazza: a szarvasmarha-egyed jelölését csak e feladat ellátására jogosult személy végezheti, aki a megyei körzetekben az ENAR-felelős állatorvos.

[40] Az irányadó tényállás rögzíti, hogy terhelt¹ I. rendű terhelt ENAR-felelősi megbízatása a 99/2002. (XI. 5.) FVM rendelet 6. § (2) bekezdésén alapult, ebből következően a tevékenysége ellátásnak mellőzhetetlen feltétele volt az állatorvosi végzettsége. Emellett a tényállás tartalmazza azt is, hogy a hazai születésű borjak jelölése és az egyed bejelentése is az I. rendű terhelt feladatai közé tartozott, melyet ENAR-felelős állatorvosként látott el. Az I. rendű terhelt e tevékenysége során valószínűsítette meg a valótlán bejelentéseket az ENAR-adatbázisba, melyből kizárólag az a jogerős ítéletben is rögzített következtetés vonható le, hogy az I. rendű terhelt az állatorvosi foglalkozásból adódó lehetőséget ténylegesen felhasználta a terhére megállapított szándékos közbizalom elleni bűncselekmények elkövetése során. Ebből következően a foglalkozástól eltiltás kiszabása a Btk. 52. § (1) bekezdés b) pontja alapján törvényes, a büntetés mellőzésére a felülvizsgálat eljárásban nem kerülhet sor.

[41] A teljesség érdekében a Kúria utal arra is, hogy amennyiben a Btk. egy büntetés kiszabására lehetőséget ad, nem lehet felülvizsgálat tárgya, hogy a bíróság az arra vonatkozó, egyébként bírói mérlegelésére bízott döntést indokoltan vagy indokolatlanul hozta-e meg. A mérlegelési jogkörben, törvényes keretek között kiszabott büntetés mértéke a felülvizsgálati eljárásban nem támadható (BH 2017.219.II., BH 2016.264.II., BH 2012.239., EBH 2011.2387.II., BH 2005.337.III.).

[42] **IV.** A kifejtettekre tekintettel a Kúria – mivel nem észlelt olyan eljárási szabálysértést, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatot – a Be. 660. § (1) bekezdése szerint tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdése szerinti összetételben eljárva – a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[43] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[44] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 656. § (4) bekezdésének első fordulata pedig akként rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Dr. Gimesi Ágnes s.k. a tanács elnöke, Dr. Kardos Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Schmidt Péter
s.k. bíró